

DE TRAM

Katholiek Werkmansblad van Sint-Truiden

VERSCIJNENDE DES ZATERDAGS 'S AVONDS

ABONNEMENTSPRIJS : 2,50 fr. per jaar; 1,50 per half jaar, voorop betaalbaar.
Men Schrijft in bij den Eigenaar-Uitgever Jos. LEENEN, Hamelstraat, 13, Sint-Truiden en op de postkantoren.

Artikelen en mededeelingen vrachtfrij te zenden, vóór Woensdag avond, aan de Redactie van *De Tram*, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden.
Aankondigingen worden aanvaard tot Vrijdags 's av.

AANKONDIGINGEN : 15 c. den drukregel. RECLAMEN : 25 c. Lange of dikwijls te herhalenannoncen, per accoord. Affiches, enz., gedrukt bij den uitgever dezes blads, worden kosteloos als annonce ingelascht.

Attentie, a. u b.

Alwie een abonnement neemt voor 1894 ontvangt DE TRAM van heden tot Nieuwjaar gratis, te beginnen zelfs met n^r 1 van ons nieuw *feuilleton*.

Wij gaan voort met ons blad te doen afgeven bij al de personen die onze 2 *proefnummers* aanvaard hebben.

Zij die geen abonnement zouden verlangen te nemen, worden vriendelijk doch dringend verzocht dit derde nummer aan den bringer te weigeren of het vóór Donderdag naar het bureel van het blad terug te zenden, zoo niet zullen wij zoo vrij zijn hen als geabonneerden aan *De Tram* te beschouwen.

Binnen eenige weken zal *De Tram* in grooter formaat verschijnen, zonder verhooging van prijs, dat is, 2,50 fr. per jaar.

De buitenlieden die zich aan *De Tram* willen abonneren, gelieven het *inschrijvingsbewijs* (bijvoegsel aan dit nummer) behoorlijk ingevuld en met 1 centiem gefrankeerd terug te zenden aan den uitgever.

Evenredige vertegenwoordiging.

Na de wet van het algemeen stemrecht met de meervoudige stemming ingevoerd te hebben, gaan de Kamers het ontwerp der evenredige vertegenwoordiging bespreken, dat wil zeggen, dat men niet meer moet gekozen zijn door de meerderheid der stemmen. Het zal genoeg zijn dat elke partij een zeker getal stemmen door de wet te bepalen, bij voorbeeld, 1/3, 1/4, 1/5 bekomen heeft. Vele katholieken zijn er voor, maar nog meer liberalen. Doch de werking ten voordeele van dit stelsel wordt iedereen dag gemeener, zoodat men schijnt hetzelfde aan het land te willen opdringen. Ik twijfel of het gunstig zal onthaald worden.

Een moedig Limburgsch blad verwacht er niets goeds van. Integendeel, om de slechte gevolgen die het zal na zich slepen, vrees het niet hetzelfde te betitelen: *Dwaasheid der dwaasheden*. Het zal immers de katholieke partij merklijk verzwakken: vele verdienstelijke mannen zullen niet meer herkozen worden om door liberalen en socialisten vervaangen te worden; zoodat er meer

evenwicht tusschen de verschillende partijen zijn zal. De minderheid zal grooter, de meerderheid kleiner wezen. Daaruit volgt, dat de katholieken, die met eene kleine meerderheid moeten besturen, zich in eenen moeilijken toestand zullen bevinden en dat zij gemakkelijker kunnen omvergeworpen worden.

De evenredige vertegenwoordiging is, in bespiegeling, een schoon woord. Niets rechtvaardiger, zou men zeggen, dan dat iedere partij zooveel mogelijk vertegenwoordigd worde. Maar is dit wel mogelijk? En zullen er altijd geene partijen zijn die niet vertegenwoordigd zijn? Of, indien men er zou in gelukken eene volledige vertegenwoordiging tot stand te brengen, welkdanig zou deze zijn! Soms heel onbeduidend. — Waarom? Omdat het de meerderheid alleen is die krachtadig vertegenwoordigt. 't Moest niet zijn, maar het is. De wetten worden door de meerderheid gemaakt en dát ondanks de minderheid. Deze vertegenwoordigt nochtans ook, maar gewoonlijk is het maar met den naam. Een trefend voorbeeld hebben wij in de schoolwet van 1879. De katholieken waren zeer goed vertegenwoordigd, maar hunne mannen waren in minderheid. En daarom alleen heeft men op hunne redevoeringen, door duizenden smeeschriften nog ondersteund, geene de minste acht gegeven.

Waar toe dienen dan de vertegenwoordigers, als zij minderheid zijn? Zou men hen met recht niet mogen noemen: slachtoffers der meerderheid? Vooral als er van wetten gehandeld wordt, waar de geest van partijschap tusschenkomt? Daaruit volgt, dat zoolang de partijgeest bestaat de evenredige vertegenwoordiging weinig goed en veel kwaad kan voortbrengen. De meerderheid zal alles beslissen juist gelijk te voren.

Men beweert, dat de evenredige vertegenwoordiging juist een middel zou zijn om de partijen te bevredigen. Als 't waar is! Ik zou eerder gelooven, dat het de partijgeest zou heviger maken, omdat het het princip van het bestaan der partijen huldigt. — Hoe meer partijen, dunkt mij, hoe meer twist en tweedracht, hoe minder eenheid. Er zijn eigenlijk maar twee partijen: katholiek en niet katholiek; want al wat niet katholiek is, is of liberaal of socialist. — Er is geene bevrediging mogelijk tusschen de twee partijen. Het clericalismus blijft de vijand en er is tusschen beide partijen niet meer vereeniging mogelijk dan tusschen licht en duisternis.

leden het woord op, sedert jaren en jaren, dat ik aan het gewestelijk Bestuur zetel, maakte ik eene bijzondere studie van de Pioeters en de Kajoeters, van ons zoo gezegd Congo; het is alsof al de wilde, barbaarsche, heidensche gebruiken van over eeuwen, aan zwarte onheilsvogels gelijk, er naartoe vlogen, om er zich te nestelen. Zij zullen niet te tellen zijn, de doodslagen en moordenarijen, die er gaan gepleegd worden, indien wij de zaak, gelijk zij het trouwens verdient, niet ten ernstigste en ten strengste opnamen en door dreven. Daar zit nog veel bokkenrijdersbloed in dat Congo, vroeger een der vermaardste vrije dorpen. De Romein zelf maakt er in zijne geschiedenis eene schrikwekkende melding van. Doch die rampzaligen zijn eerder te beklagen dan te verpletteren.

Eenige leden. — Dat gaat te ver!
— Gij zoudt dat meenen. De huidige bewoners van ons Congo, zoowel Kajoeters als Pioeters, zijn allen afstammelingen van hunne voorouders...

— Dat spreekt van zelf.
— Ik wil zeggen, van hunne ruwe, onbeschaafde voorouders, die hun, als een droevig erfdeel, hunne wilde, woeste zeden noodlottig hebben nagelaten. Een volk zedelijkerwijze doen herboren worden, is het werk niet van eenige jaren, maar soms van eeuwen. Ook moet gij allen bekennen, dat er aan hunne beschaving sinds jaren met het beste inzicht, ja, maar misschien niet rechtstreeks genoeg gearbeid werd.

— En gij wilt nog zachte maatregelen nemen!
— Ja, en neen; ziehier den grond van mijn gedacht: Ik zou nu voor het oogenblik alle werking laten slapen, en eens zien welken Pastoor in Congo zal aanlanden; of, om beter te zeggen, dien Heer met de plannen van het gewestelijk Bestuur bekend maken, hem verzoeken in onzen zin zijn heilzamen, godsdienstigen invloed op dat volk te gebruiken en met ons mede te werken.

Maar, roepen eenigen uit, alle Belgen zijn gelijk voor de wet, alle Belgen hebben dus recht vertegenwoordigd te zijn. Ja, als de wet hun het recht geeft. En deze staat slechts aan sommige Belgen het kiesrecht toe. Zij mogen kandidaten voor de Kamers, den Gemeenteraad voorstellen, deze kunnen alleen de kiezers vertegenwoordigen als zij de daartoe noodige stemmen bekomen hebben. Mislukt de kiezing, dan mislukt ook de vertegenwoordiging en het recht er toe verdwijnt. De eene zegevieren en de andere slepen eene lange buis. Groot verschil tusschen beide, en nochtans zijn zij voor de wet gelijk.

Men zegt nog: Het nieuw wetsontwerp is billijk en rechtvaardig. Het geeft aan iedereen het zijne. Maar zou het niet juist het tegenovergestelde zijn dat waar is? Die nu de meeste stemmen heeft, is gekozen. Dat schijnt rechtvaardig. In 't vervolg zal hij die de meeste stemmen heeft niet altijd gekozen zijn. Integendeel kan het gebeuren dat een candidaat die 10,000 stemmen bekomt moet wijken voor eenen die er maar 3000 of 4000 bekomen heeft.

Kiezers, wat dunkt u er van? Gij hebt zoo goed uw best gedaan om uwen candidaat te doen zegepralen. Deze heeft u bedankt voor den iever dien gij getoond hebt, hij heeft u met een lekker glaasje beschonken; gij waart gelukkig en vol geestdrift. Maar de wet komt u zeggen: Uwe 10,000 stemmen gelden er maar 4000!! Uwe stemmen gelden elk maar 1/2, 1/3, 1/4, terwijl die uwer tegenstrevers eene geheele gelden! Wat zeggen zij er van, die altijd geroepen hebben: Alle Belgen gelijk voor de kiesbus!...

Als de vos de passie preekt, boer, wacht uwe ganzen!...
T ORKAAN.

Lichtstralen.

Vandaag een praatje over de kostbare voortbrengselen van allen aard, die Congoland ons in overvloed aanbiedt. Men kan zich moeielijk een gedacht geven van den rijkdom van dit anderszins, helaas! zoo misdeelde gewest. De weelderige plantengroei, welke den buitengewoon vruchtbaren bodem van het Afrikaansche België versiert, is onbeschrijfelijk. De hoogvlakten zoowel als de valleien zijn bewassen met de prachtigste wouden waarvan de ontelbare wijdgetakte boomen tot schuilplaats dienen aan duizenden vogels, die met de schittering hunner veel-

Een liberaal lid. — Ah! daar komt de aap uit de mouw, een Jezuitenwinkel!

— Mijne overtuiging is dat, luister wat ik zeggen ga, niet geene beel een slag van beschaving mogelijk is, die den godsdienst niet tot grondslag heeft; en dat alle beschaving in duigen valt en in barbaarschheid, zoodra zij dezen grondslag mist. En wat wilt gij van de Jezuiten zeggen, gij? Kent gij de geschiedenis van den Paraguay? Trouwens spreek ik hier van den wereldschen priester, over eenigen tijd door den Bisschop tot Pastoor van ons Congodorp benoemd, en wiens inhuldiging eerstdaags zal plaats hebben. Ik stel dan den Heeren, mijne achtbare medeleden van den Raad, voor, alle beraadslagingen, betrekkelijk deze bewaking, op te schorsen, tot wij den Eerwaarden Heer zullen ingehuldigd en gehuisvest weten. — Voorstel dat aangenomen werd.

De levensgeschiedenis van dien jongen priester was eene zeer zeldzame en hartroerende geschiedenis, en waar de Sint-Truidenaars zich in het geheel niet aan verwachten, wijl zij hunnen verheven, edelmoedigen, heldhaftigen en onvergelgen Heer Coenegrachts zaliger, voormaligen onderpastoor Onzer-Lieve-Vrouwekerk en Pastoor van Sint-Marten, Almoezenier van het Mexicaansche leger, er zullen te Vera-Cruz in aantreffen.

Vader Sampermans, oorspronkelijk van Antwerpen, legde nog zeer jong met groot onderscheid zijne studiën in de scholen van het Zeewezen af, en bekwam weldra den graad van Luitenant. In deze hoedanigheid werd hij aan den dienst van een groot koopvaardijsschip gehecht, en deed menigmaal de reis van Antwerpen naar Mexico, van waar hij ook soms langs New-York om huiswaarts zeilde. Zijn kapitein droeg den naam van Grietens, een weduwnaar, die een zeer bevalig, jeugdigen schrandere dochter had, en die met vreugd de hand zijner Emma aan den jeugdigen Sampermans toestond. Zij trouwden te zamen op zee. Een Spaansche

FEUILLETON VAN DE TRAM. 2

DE PIOETERS EN DE KAJOETERS

OF
BELGISCH CONGO

VANDAAG

DE GEMEENTE LUSTHOVE

OPGEDRAGEN

AAN ZIJNE MAJESTEIT LEOPOLD II

door ZAGEMANS (1).

II.

Men staat somtijds gepakt, verstomd,
Hoe eene zaak aan 't daglicht komt.

DE FAMILIE SAMPERMANS.

De Bestendige Deputatie, in vertrouwelijke raad vergaderd, stond als verslagen over de kwaadwillige comédie, welke de Pioeters en de Kajoeters met haar gespeeld hadden; zij sloegen allen in de handen en riepen: Onmogelijk zich aan dusdanige wregeleij te verwachten! Maar wat aangevangen? Ook onmogelijk de zaak zoo te laten, of men drijft, de gansche provincie door, den spot met het gewestelijk gezag.

— Neen, dat kan of mag niet, spraken anderen, en wij moeten doorwerken, al moest het ook gewapenderhand gedaan worden.

— Heeren, nam alsdan een der oudste en vindingrijkste

(1) Eigendom des Schrijvers. — Verboden over te nemen.

kleurige vederen en het heerlijk concert hunner gorgels den eenzamen reiziger bemoedigen en verlustigen.

In den Hoogen Congo (*) vindt men het uitgestrekte Congo-Woud, grooter dan Frankrijk en België te zamen. Mahonie-, ebben- en rozenhout worden aldaar in overvloed aangetroffen, evenals palm- en aardnoten, die voortreffelijke olie geven, en de cacaoboom van wiens vruchten chocolade gemaakt wordt. De copalboom, waarvan men een kostbaar vernis bekomt, bevindt er zich insgelijks in groote hoeveelheid, terwijl de caoutchoucplant in alle richtingen over den grond kronkelt en eene onuitputbare bron daarstelt van eene stof die hedendaags eene zoo groote rol speelt in de nijverheid.

Immers, wat wordt al niet van caoutchouc vervaardigd! Behalven dat men er watervaste stoffen, vernis voor koper en lijmsstof voor het dichtmaken der schepen van fabriceert, weet men hem, door versmelting met solfer, eene hardheid te geven die toelaat hem te gebruiken tot het maken van allerlei voorwerpen, als messenstelen, borden, natuurwerktuigen en weldra tot het bevoeren onzer kamers.

Ook de katoenboom, de peper en de gember groeien weelderig in Congoland, en de grond is er bovendien zeer geschikt voor de koffie-, tabak-, indigo-, muskaat-, vanille- en suikerrietcultuur. De koffie- en tabakplanten rijen, die reeds aangelegd zijn, leveren overvloedige en heerlijke producten.

Wij zullen niet spreken van het koper- en het ijzererts, welke ginder gemeen schijnen te wezen, om wat meer te kunnen uitweiden over het kostbaar ivoor dat in overgroote hoeveelheid verschaft wordt door de menigvuldige olifanten die men in Congoland aantreft.

Het ivoor bekleedt eene aanzienlijkere plaats in den handel dan menigeen meent. Geen voortbrengsel uit het dierenrijk is meer gezocht en levert grotere winsten op dan het ivoor. Het is niet zeldzaam dat een schoone olifantstand aan den prijs van 1500 fr. verhandeld wordt.

Wanneer men echter nagaat dat, om de groote massa ivoor te leveren, die Engeland alleen ontvangt, en jaarlijks 40,000 a 50,000 olifanten moeten afgemaakt worden, dan vraagt men zich af of eene dergelijke slachting niet eens de uitroeiing van het ras zal voor gevolg hebben. Doch, te oordeelen naar hetgeen hieromtrent gezegd wordt door de reizigers die Midden-Afrika in alle richtingen doorloopen hebben, zou die vrees zich niet dan in eene nog verwijderde toekomst kunnen verwezenlijken. 't Is ongeloofteljk in hoe groot getal men er de olifanten soms tegenkomt. Livingstone heeft een troep van meer dan 800 stuks gezien.

Congoland munt uit, zooals men ziet, door overvloed en ongemeene verscheidenheid van voortbrengsels, en schijnt dan ook geroepen om voor België eene bron van welvaart te worden. Vergeten wij niet dat wij dit te danken hebben aan onzen geliefden Koning, die zijn persoonlijk fortuin te pand stelde voor het geluk en welzijn der Belgen, en tevens een medelijdend hart heeft voor de ongelukkige negers, die als dieren behandeld worden. Voor hen zal hij den slavenhandel uitroeien en aan hunne beschaving medewerken.

Leve Leopold II, de Beschaver!

P. N. P.

(*) Men verdeelt Congoland in twee gedeelten, waarvan Leopoldville de scheiding uitmaakt en die gekend zijn onder den naam van Lage en Hooge Congo.

Stads- en Provincienieuws.

Sint-Josephskring. — De Maandelijksche algemeene vergadering zal plaats hebben *Zondag, 3 December,*

priester verbond hun kerkelijk huwelijk. De moeder zaliger van Emma was een Vlaamsch meisje uit Brugge, behoorende tot eene zeer deffige familie, waarvan, onder andere, de Eerwaarde Moeder van een klooster, vermaard gesticht van opvoeding voor Engelsche en inlandsche meisjes van hoogen stand.

Bij de terugkomst zijner eerste reize werd de jonge Sampermans, te gelijk met zijne jeugdige gade, in de hartelijkste vreugde door de familie ontvangen en vierde men er eene groote bruiloft. Na eenige dagen rust werd er in den familiekring besloten, dat het jeugdige paar zich te Brugge zou gaan huisvesten.

Eenige maanden daarna beviel Emma van eenen jongen zoon, wien men den schoonen doopnaam van Joseph gaf, wyl hij den 19 Maart, patroonfeest van dien Heilige, was ter wereld gekomen; het kind, zooals men zegt, bracht zijnen naam mede.

Elk jaar ondernam Heer Sampermans deze reis, en medestaande in de winsten van den handel, maakte hij weldra, gelijk men zegt, zijn fortuin; een fortuin dat hem toeliet, zelfs indien hij uit den handel trad, op voet van begoeden en aanzienlijken burger te leven, ja zelfs zonder de overhuwelijksgift zijner echtgenoot en wat deze van hare ouders later nog te verwachten was. Maar wat doet eene gewoonte niet, en bijzonder een beroep of een stand, waar men zijn fortuin eerlijk mede gewonnen heeft! Ook was Heer Sampermans, met zijne dierbare Emma, een der liefste huisgezinnen van Brugge, hier en te Antwerpen omgeven van aller eerbiedigste en vertrouwelijkschte achtting.

Ondertusschen had de kleine Joseph zijn vijfde jaar bereikt, een knaapje, een Cherubintje om te schilderen, zachtzinnig van aard als zijne moeder, maar schander en vlug van verstand als zijn vader.

welke al de leden zeer dringend verzocht worden bij te wonen.

DAGORDE :

1° 's Morgens, om halfacht, bijeenkomst in het lokaal, om vandaar in stoet de jaarlijkse Mis voor de afgestorvene leden en eereleden te gaan bijwonen in de parochiekerk van Sint-Marten.

2° 's Avonds, om 7 ure juist, naamaftroeping, en betaling van het maandgeld voor den *Kring* en de *Spaarkas*.

3° Om 8 ure, onthaal van de Heeren Graaf Lejeune-de Schiervel en Notaris Nagels, die de leden met een bezoek zullen vereeren.

Ter gelegenheid van het patroonfeest der *Aloysianen* zal er in hun prachtig lokaal een groot Avondfeest gegeven worden op Vrijdag, 8 December, om 7 ure juist, van welk feest wij hier het wel gekozen programma laten volgen :

1. Openingstuk.
2. *Eene muzikles van Mijnheer van Brimloo*, blijspel in één bedrijf.
3. *De Decoraties*, blijspel in twee bedrijven.
4. Solo voor tuba.
5. 2° Bedrijf der *Decoraties*.
6. *Trage Piet*, alleenspraak.
7. Gebarenspeel.

De eereleden worden vriendelijk op dit feest uitgenoodigd.

Seminarie. — Zij hebben alweer eer van hun werk behaald met de aangename zitting waarmee zij ons verleden Maandag vergastten.

Het schoone stuk *Un Mensonge* werd meesterlijk uitgevoerd door de jonge kunstenaars; getuige daarvan de kleine Antonio, die de fout bedreef, maar ze later ook ten volle herstelde. — Men had daar indrukwekkende tooneelen: de wanhoop van den grootvader; arm maar deugdzaam en zijnen graaf gansch toegenege, verneemt hij dat zijn kleinzoon gestolen en gelogen heeft; dat hij verschillende leugens aanbrengt om zijne eerste fout te bedekken; dat hij den graaf, hunnen grooten weldoener, doet veroordeelen.

Men bewonderde alevenszeer de toegenegenheid der lieden voor hunnen graaf. De soldaten vervulden heel wel hunne rollen, maar wonnen minder onze genegenheid, omdat zij strenge bevelen moesten uitvoeren, — ja zelfs de « alcade » van het dorp, trok zich wonderwel uit den slag.

Vergeten wij de muzikanten niet. Harmonie en Orkest, tusschenspeel en Operette, alles werd even goed uitgevoerd. Nog eens eer aan de jonge kunstenaars — eer aan de leeraars, die geene moeite sparen om alles wel te doen lukken — eer ook aan het gesticht, dat ons zoo aangename zittingen verschaft.

Het feest wordt voorgezeten door Z. D. H. Monseigneur Lemmens, Bisschop van het eiland Vancouver en Alaska.

Gedurende eenige dagen verbleef Monseigneur te Sint-Truiden, gaf een belangrijke conferentie aan de leerlingen van het Seminarie en van de Normaalschool, aan de kinderen der school van het Heilig Hart en den *Berchmanskring*. Deze laatste hebben het edelmoedig voornemen gemaakt iets te doen voor die wilden, wier geschiedenis hunne aandacht zoo boeide; zij zullen trachten aan Z. D. H. middelen te verschaffen tot onderhoud met een grooter aantal missionarissen. Tot nu toe beschikt Monseigneur slechts over 24 priesters voor een bisdom zoo groot als 40 maal de uitgestrektheid van België. De middelen ontbreken; en dit is des te meer te betreuren, daar het te vreezen is dat die wilde volkstammen, zoo begeerig naar onderwijs en geloof, indien zij bij den katholieken Bisschop geene hulp vinden, zich tot de protestanten zouden wenden, en zoo voor 't katholiek geloof verloren zijn.

Wij bevelen daarom onze lezers het Werk van den *Berchmanskring* ten zeerste aan.

Ein brief kwam onverwachts uit Antwerpen aan! Joseph las hem met scherpe aandacht, en gaf hem dan, zonder een woord te spreken, te lezen aan zijne vrouw over. Deze, na hem doorloopen te hebben met de oogen, gaf hem aan haren man terug en vroeg: Wat dunkt u?

— Ja, dat weet ik niet! Wat dunkt u?

— Dat weet ik ook niet. Ons kind? onze Joseph?

— Zulks, Emma, schijnt mij geen ernstig belet; wij kunnen ondertusschen onzen kleine bij zijne tante, de Eerwaarde Moeder, besteden; hij is al tot ouderdom om de bewaarschool bij te wonen; of, indien gij wilt, kan ik ook alleen de reis ondernemen, een jaar of anderhalf jaar is rap voorbij; en er is ditmaal misschien meer dan zesmaal honderd duizend frank aan vast.

— Neen, dat niet, dierbare; als gij gaat ga ik met u mede!

— Ja, wat zonden wij doen?

— Ja, wat zonden wij doen? keken zij zich wederzijds aan.

Mijnheer Sampermans' ~~besteg~~ 's morgens den trein van den ijzeren weg en kwam aan den avond van Antwerpen terug den huize binnen, en sprak met eenen handdruk tot zijne vrouw, die de deur opendeed: Wij zullen maar gaan, Emma. De reis werd dan besloten.

's Anderendaags begaven zij zich bij eenen notaris, en werd er beschreven, zeer nauwkeurig beschreven, hoe de opvoeding van hunnen jongen Joseph gebeuren moest, en werd met deze opvoeding de Eerwaarde Moeder belast. Wij kunnen hier in de bijzonderheden dezer akte niet treden. Eene overgroote som gelds werd denzelfden dag, namens den jongen Joseph, onder voogdij der Eerwaarde Moeder, op de Spaarkas geplaatst. En zij vertrokken.

(Wordt voortgezet.)

De militieloting voor de lighting van 1894, onder de leiding van den Arrondissementscommissaris, zal geschieden in de plaatsen en op de dagen als volgt:

Arrondissement Hasselt.

Beeringen, 1 Februari; Herck-de-Stad, 3 Februari; Hasselt, 6 Februari; Sint-Truiden, 8 Februari.

Arrondissement Maeseyck.

Maeseyck, 10 Februari; Bree, 14 Februari; Peer, 16 Februari; Neer-Pelt, 19 Februari.

Arrondissement Tongeren.

Bilsen, 1 Februari; Cortessem, 3 Februari, Loon, 7 Februari; Tongeren, 8 Februari; Ruckelingen-a/J, 10 Februari; Veldt-Wezelt, 13 Februari; Reckheim, 14 Februari.

TONGEREN. — Door besluit van 17 November jl., heeft het Beroepshof van Luik, Kamer van inbeschuldigingstelling, voor het Assisenhof van Limburg verzonden den genaamden Ch.-L.-Nestor Massin, tolbeambte, beticht van in den nacht van 24 tot 25 September jl., te Caulille, eenen moord gepleegd te hebben op den persoon van Jan Beckers.

Gemeenteraad van Sint-Truiden.

Zitting van 27 November 1893.

Waren tegenwoordig: de Heeren Vanvinckeroy, Burge-meester-Voorzitter; De Jongh en Vandenhove, schepenen; Baron de Pitteurs Hiegaerts, Ridder de Menten de Horne, Debruyn, Knapen, Govaerts, Quintens en Vanden Berck, leden, en Otten, Secretaris.

- 1° Gemeentekas. — Proce-verbaal van nazicht.
- 2° Teekenschool. — Begrooting van 1894.
- 3° Muziekschool. — Id.
- 4° Kerkfabriek van Sint-Pieter. — Id.

Deze vier eerste artikelen worden goedgekeurd. 5° Lagere scholen. — Kosteloos onderwijs aan de behoeftige kinderen gedurende het schooljaar 1893-1894.

De Raad stelt het getal kinderen vast, welke recht hebben dit onderwijs te ontvangen, op 663 jongens en 502 meisjes. 6° School voor vroedvrouwen. — Leerlinge. — Onderhoudskosten.

Er wordt eene toelage gestemd van 100 fr., op last van de Stad, ten voordeele van Mej. Emma Lambert, van Melveren, leerlinge der school voor vroedvrouwen te Hasselt, ten einde haar de kosten te helpen dekken voor het volgen der leergangen gedurende het schooljaar 1893-1894.

7° Buurtwegen. — Nijverheidsbelastingen.

De Raad keurt den definitieven staat goed waardoor er, volgens vroegere beslissing, eene gezamenlijke schadevergoeding van fr. 704.08 ten laste gelegd wordt der Heeren Mellaerts en Copis, Jadoul & Co, suikerfabriekanten, voor buitengewone schade toegebracht aan de buurtwegen door het vervoer van beetwortelen.

8° Kerkhof van Schurhoven. — Aanvraag tot aankoop van grond.

Er wordt een stuk grond toegestaan om een gedenkteken te plaatsen op het graf van den E. P. Archangelus, gewezen provinciaal der Minderbroeders.

9° Weldadigheidsbureel. — Rekening van 1892.

Teruggezonden naar de 2° bestendige Commissie voor nadere inlichtingen.

10° Openbaar slachthuis. — Werken.

De Raad beslist van verscheidene verbeteringswerken te doen uitvoeren aan het tegenwoordig bestaande slachthuis, en hetzelfde alzo te herstellen volgens de voorwaarden vereischt voor de openbare gezondheid.

11° Veldpolitie. — Dienst. — Brief van het Gemeentebestuur van Halmael.

De vraag door gezegd Gemeentebestuur gedaan en strekkende om terzelder tijd den dienst van het veld onder Halmael te doen verrichten door eenen veldwachter der stad, mits tusschenkomst in de kosten zijner jaarwedde, wordt verworpen.

12° Begrooting der Stad en begrooting der scholen voor 1894. Verzonden naar de 1ste bestendige Commissie.

13° Benoeming van eene nachtwachter.

De genaamde Hauffman, Victor, daglooner, woonachtig in deze stad, wordt als dusdanig benoemd.

BINNENLAND.

BRUSSEL, 29 Nov. — De koninklijke prijs van 25,000 frank, zal in 1894 worden toegekend aan het beste werk over de bouwkunde en vooral over de laatste constructies in glas en ijzer.

CHARLEROI, 29 Nov. — Maandag heeft men bij eenen horlogemaker dezer stad voor 12 tot 20,000 fr. juweelen gestolen.

LUIK, 29 Nov. — Te Sprimont is eene werkstaking uitgebarsten tusschen de arbeiders der steengroeven. De reden zou zijn eene overtreding door de patroons van de wet op de betaling der werkloosen. De houding der werkstakers heeft de tusschenkomst der gendarmes noodzakelijk gemaakt.

HOEI, 29 Nov. — Halfweg Hoei en Ampsin, op den spoorweg *Nord-Beige*, nabij het gehucht Corphalie, is eene rots, die gedeeltelijk bestaat uit schilfersteen. Deze is zoo onvast, dat men, bij de uitgraving voor het leggen van den spoorweg, de zijden eene helling van bijna 45° moest geven. Die steen was onlangs aan 't afbrokkelen geraakt, en nu dezer dagen is eene overgroote massa puin omtrent duizend kubiek meters groot afgezakkt; het bedekt een gedeelte van den spoorweg, en men denkt dat eene hoeveelheid van omtrent 300 meters nog zal

afschuiven. Dit voorval heeft natuurlijk eene groote bemerking teweeggebracht, daar ruim honderd treinen per dag langs hier passeeren.

DOORNIK, 30 Nov. — De eigenaar van een grooten kleergoedwinkel die zijne vitrien langs buiten wilde bezien, stond niet weinig verstomd, te midden der schoone nieuwe kostumen eene oude, smerige broek uitgesteld te zien. Een dief had in vollen dag de nieuwe broek, welke daar gelegen had, meegenomen en de gelapte vod in de plaats gelegd.

KERKELIJKE STATEN.

DE NIEUWE ENCYCLIEK.

De *Osservatore romano* maakt het eerste gedeelte der encyclicke over de bijbelstudien openbaar.

De Paus zet daarin de vaste leer der Kerk over den goddelijken oorsprong der Heilige Schriftuur uiteen en stipt de studien aan, welke in den loop der eeuwen over de heilige Boeken zijn gedaan.

De hedendaagsche wetenschap, trotsch door hare ontdekkingen, heeft stellingen saamgesmeed om de betrouwbaarheid der heilige schriften te ondermijnen, doch het is den christelijken geleerden niet moeielijk gevallen het bijbelverhaal te rechtvaardigen. De heilige Vader zet de huidige stelsels van schriftverklaring in den breede uiteen, en toont aan, dat de ware wetenschap niet van de kerkeleer kan afwijken.

FRANKRIJK.

OORLOG AAN DE WOEKERAARS!

Een jongeling van goede familie, in Parijs, had 100,000 frank verkwist en kwam bij eenen woekeraar te recht. Deze deed hem een schuldbewijs teekenen van 18,000 fr., betaalbaar in drie jaar, met 500 fr. per maand en met jaarlijksche bijgevoegde biljetten van 900 fr. voor den interest aan den wettigen taks van 5 p. c.

Toen die biljetten geteekend waren, ontving de jongeling 800 frank !!! Het overige bestond in :

30 kassen appelen, aan 400 fr. de kas . . .	3000
Eene schuit appelen	1200
40 tafels voor den refter van een pensionaat . . .	2000
Eene piano Erard	800
Eene schilderij van Garot	800
100 dozen stalen pennen	200
Een chronometer	1200

Fr. 9200

— Wat kan ik daarmee doen ! zegde de jongeling.
— Verkoopen, antwoordde de woekeraar. En wijl dit niet gelukte, nam de schurk heel den boel terug voor... 1000 frank !! Dus had de jonge verkwister 1800 fr. in de hand, voor welke hij 18,000 fr. moest teruggeven!...

De woekeraar wordt te Parijs op breede schaal gedreven : men leent 20 stuivers en men moet er 's avonds 25 teruggeven; 50 fr., om op het einde der week er 55 te betalen!

GEHEIMZINNIGE VERDWIJNING.

Te Bellenaves is de notaris Chambard op geheimzinnige wijze verdwenen. Sedert een tiental dagen heeft hij zijne woonplaats verlaten, en niettegenstaande de ieverige opzoekingen in de verschillende steden van den omtrek, te Parijs en te Lyon, heeft men nog niet het minste spoor gevonden.

Het Parket van Gaunat heeft een onderzoek gedaan in de studie van M. Chambard, maar al de boeken zijn in regel bevonden. In de geldkas vond men 16,000 fr. in specie en 30,000 fr. schulderkentnissen.

Men vraagt zich af of men met eene nieuwe zaak Gouffé te doen heeft.

PERZIE.

SCHRIKKELIJKE AARDBEVING.

Er heeft dezer dagen eene aardbeving plaats gehad te Kashan, welke gansch die stad in puin gelegd heeft.

Er liggen onder de puinen 2000 lijken, en 50,000 stuks vee zijn in de ramp omgekomen.

Kashan is de Perzische stad, die gesticht werd rond 't jaar 800 door Jobeide, vrouw van Haroun-al-Rachid, de kalif van Bagdad, die de *Duizend en éenen Nacht* ingaf.

Gelegen in de provincie Irak-Adjemi, op 152 kilometer Noord-Westen van Ispahan, in eene tamelijk vulkanische streek, werd zij reeds eene eerste maal vernield door eene aardbeving, onder de regeering van Kevim-Khan, tijdstip waarop zij, zegt men, 100,000 inwoners telde. Volgens de laatste statistieken telde Kashan nog slechts 30 a 35,000 inwoners, daar de aardbevingen vele personen weerhielden zich daar te vestigen.

't Is dus omtrent het derde van de bevolking dat thans is omgekomen. Kashan is het centrum gebleven van de fabriekatie der Indische chales, gecisleerde en gedamascceerde degens en dolken. Zij bevatte eenige der schoonste badgestichten en moskeeen van geheel Perzië, en waarschijnlijk zal thans meer dan een wonder van oostersche bouwkunst vernietigd zijn.

Boekbeoordeeling.

Ziehier het opschrift van een boek, dat komt te verschijnen : *Onze Trouwe Vrienden of de Dierenbescherming in huis en school*, door ALFRED ROBYNS, Hoofdonderwijzer, lid der Koninklijke Maatschappij ter bescherming der dieren te Brussel. — Gent, Vanderpoorten.

Dit boek met prachtige omslag, op schoon papier en uitgelezen druk, doet onder stoffelijk opzicht den Heer Vanderpoorten eer aan. Het bevat 336 bladzijden, en is versierd met talrijke prentjes, die volstrekt in den smaak niet alleen van jeugdige maar van meer gevorderde lezers moeten vallen.

Onder letterkundig opzicht treft men er de liefste en bevalligste en soms ook de hartroerendste tafereelen in aan. Klaar, boeiend, aantrekkelijk in voortreffelijke taal geschreven, opgeluisterd met aanhalingen uit onze voornaamste Vlaamsche en Hollandsche schrijvers, zooals Vondel, Tollens, Vanduyze, enz.

Waar wij bijzonder trouwens willen op drukken, is op het doel van den geleerden schrijver, te weten, de *bescherming der dieren*, alle wel opgevoede harten aan te bevelen. Vandaar de hoofdstukken, zooals : 's menschen wreedheid jegens de dieren, dierenmarteling, vernielen van vogels, liefde, medelijden, barmhartigheid, onze plichten jegens de dieren, enz.

Wij aarzelen geenszins dat merkwaardig boek van den Heer Alfred Robyns eenen grooten bijval te verspreken. Buiten godsdienstige voortbrengsels, is er al zelden in België een nuttiger boek verschenen, en welk, wat vorm en inhoud betreft, verdient op tafel van alle huisgezinnen te liggen met deze aanbeveling (bladz. 15) :

Ach, doe toch nooit of nooit het minste kwaad
Aan beestjes van den Heer,
Draag hart voor al wat vliegt of gaat,
Leef minzaam, zacht en teer.

Z.....

Dit boek is te bekomen bij den uitgever van *De Tram* en kost 1 fr. 50.

Burgerlijke stand der stad St-Truiden

Aangiften van den 25 Novemb. tot den 1 Decemb.

GEBORTEN

Mannelijk : 4. — Vrouwelijk : 2.

HUWELIJKEN

Piepeleers, Herman, met Pirard, Maria-Desideria. — Ilaens, Alphonsus, met Cremers, Anna-Maria-Catharina. — Thommis, Joseph, met Vanmarsenille, Maria. — Corthouts, Joseph, met Niesen, Maria-Elisabeth. — Clerinx, Tiberius, met Bollaers, Josephine.

OVERLIJDENS

Jennart, Augusta, oud 25 jaar, echtg. van D'heus, Francisus-Victor. — Dethiou, Joseph, oud 45 jaar, ongeh. — Portmans, Maria-Barbara-Adelaida, oud 66 jaar, ongeh. — Vanderstegen, Lambert, oud 78 jaar, ongeh. — Mees, Anna-Elisabeth, oud 79 jaar, ongeh. — Preud'homs, Melchior, oud 67 j., ongeh. — Schoofs, Joannes-Baptista, oud 30 j., ongeh. *Kinderen onder de 7 jaren, 0.*

MARKTPRIJZEN.

ST-TRUIDEN, 2 Dec. — Tarwe de 100 kilo's 14.50 fr. Koren de 100 kil. 12.50. Haver de 100 kil. 17.00 fr. Garst de 100 kil. 17.50 fr. Aardappelen de 100 kil. 4.50 fr. Boter de kilo 2.70 fr.

STAD SINT-TRUIDEN.

Openbare Aanbestedingen.

De Burgemeester en Schepenen der Stad Sint-Truiden maken bekend, dat Dinsdag, 12 December aanstaande, te 10 ure voor middag, er, in eene der zalen van het Stadhuis, zal overgegaan worden tot de openbare aanbesteding :

I. Van het opladen en wegvoeren, gedurende het jaar 1894, van de vuilnis en aardasch der Stad, in twee loten.

II. Van de ontvangst, gedurende hetzelfde jaar, der rechten op het wegen en meten van kolen en gruis en het meten van kalk.

Op het stapelen, op de marktdagen van 's Woensdags en 's Zaterdag, van brandstoffen en kalk; op het stapelen van paarden, op de jaarmarkt van Vastenavond, en van hoornbeesten en varkens, op de markten van 's Zaterdag.

III. Van de levering, zonder voorafgaande bepaling van hoeveelheid, van de voorwerpen hierna aangeduid (alles van de beste kwaliteit), welke de Stad zal noodig hebben gedurende het jaar 1894, te weten : 1° kareelen, 2° blauwe dakpannen, 3° roode dakpannen, 4° schaliën en 5° zavel van Berg-op-Zoom.

De zavel zal moeten geleverd worden op bepaalden tijd en op de plaatsen door den opziener der werken aan te wijzen.

IV. Van de drukwerken en leveringen ten dienste der verschillende bureelen van het Gemeentebestuur, gedurende de jaren 1894, 1895 en 1896.

De aanbesteding der voorwerpen onder de nummers I, III en IV zal plaats hebben bij middel van gesloten commissien. Deze zullen moeten inhouden den prijs per duizend voor de bouwstoffen onder de nummers 1, 2, 3 en 4, per kubieke meter voor den zavel, en per nummer van den inventaris voor de drukwerken.

Het kohier van lasten en voorwaarden bevindt zich op het Stadssecretariaat, ter inzage der belanghebbenden.

St-Truiden, den 1 December 1893.

Op bevel :

DE SECRETARIS,
Od. OTTEN.

DE BURGEMEESTER,
G. VANVINCKEROY.

VERSCHEENEN

bij Jos. LEENEN, Hamelstraat, 13, St-Truiden

VERMAKELIJKE EN LEERRIJKE

ALMANAK voor 1894

De gewone, 10 c. — De dubbele, 20 c.

NIEUWE SINT-TRUIDENSCH

PLAKALMANAK voor 1894

in kleurendruk. — 10 c.

TE HUREN te Half-Maart een schoon COMMERCIEHUIS, gelegen in de Brusthemstraat en bewoond door M. Vrancken-Lepinois. — Zich te bevragen bij M. KNAPEN, rentmeester, Statiestraat.

TE HUREN voor Half-Maart 1894, schoone en aangenaam gelegen KWARTIERS. Adres op het bureel van dit blad.

HUIS GOFFIN-STREIGNART

Brusthemstraat, Sint-Truiden

CHEMISCHE MESTSTOFFEN

ENKELE EN SAMENGESTELDE

Boekhandel van Jos. LEENEN, Hamelstraat, St-Truiden

SCHOONE KEUS NUTTIGE

St-NIKLAAS- & NIEUWJAARSGESCHENKEN

Atlassen van 75 centimen tot 6 fr., — Woordenboeken Vlaamsch-Fransch en Fransch-Vlaamsch van 3, van 6 en van 40 fr., — Verf- en Passerdoozen, — allerhande Teekencahiers, Fantasiebeeldkens en andere, — Fantasiekaarten, — Prenten en Prentenboeken, — rijke keus van Pennedoozen, Pennestelen, Cahiers, Calepins, Portefeuilles en alle ander Schoolgerief, — Kerkboeken, — Paternosters, — Kribbekens, — Ganzenspielen, — allerlei Snijwerk, — Nieuwjaarsbrieven van alle prijzen, enz., enz.

BIJZONDER GESCHIKT EN LEERZAAM KERSTMIS- EN NIEUWJAARSGESCHENK

Onderrichtingen en Gebeden voor de heilige Mis, ten gebruike der katholieke scholen, uit het Fransch van den Z. E. Heer CARTUYVELS, Pastoor te Luik, vertaald door eenen Priester uit dit Bisdom. Net gedrukt kerkboekje in banden van 0-30, 0-60, 0-70, 0-85 en 1-50.

